

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра земельного та аграрного права

Узгоджено:

Проректор з наукової роботи

_____ **А.П. Гетьман**

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни

**«Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та
альтернативних форм сільського господарства»
(варіативна)**

Рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий рівень

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Харків 2020

Силлабус навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства**»: галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», третій освітньо-науковий рівень (доктор філософії)

Розробник:

Кульчій Інна Миколаївна – к.ю.н., доцент, асистент кафедри земельного та аграрного права

Затверджено на засіданні кафедри земельного та аграрного права
протокол № ____ від _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ М. В. Шульга

Зміст

1. Вступ.....	Ошибка! Закладка не определена.
2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни.....	11
3. Вимоги викладача	13
4. Контрольні заходи результатів навчання	14
5. Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів.....	16
6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи здобувачів.....	16

1. Вступ

1. Дані про викладача, який викладає навчальну дисципліну «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства»:

Кульчій Інна Миколаївна – к.ю.н., доцент, асистент кафедри земельного та аграрного права

Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій.

Контакти кафедри земельного та аграрного права: м Харків, вул. Пушкінська, 77; аудиторія 223 телефон: (057) 704-92-41; e-mail: aglaw@nulau.edu.ua.

2. Ціль та завдання навчальної дисципліни

Ціллю навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства» є формування предметних компетентностей у сфері правового регулювання традиційного та альтернативних форм сільського господарства, закріплення, розширення та поглиблення спеціальних знань щодо змісту норм законодавства, яке спрямовано на врегулювання особливостей здійснення сільськогосподарської діяльності у сфері рослинництва та тваринництва, ведення органічного сільського господарства та використання біотехнологій при виробництві сільськогосподарської продукції.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства» відповідно до її компонентів і дидактичної структури є: формування фахових та предметних компетентностей, що спираються на науково обґрунтовані концепції і доктрини; розуміння проблем правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства; засвоєння основ правового регулювання рослинництва й тваринництва; навичок визначення особливостей правовідносин, що виникають при здійсненні альтернативних форм сільськогосподарської діяльності; опанування навичок

визначення специфіки правового статусу суб'єктів окремих галузей рослинництва й тваринництва, їх прав та обов'язків; вироблення вміння аналізувати правозастосовну практику та науково-дослідну літературу, кваліфіковано обґрунтувати, спираючись на норми права, самостійну точку зору з тієї чи іншої проблеми, пов'язаної з правовим забезпеченням традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

3. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства» входить до освітньо-професійної програми за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти і спрямована на реалізацію кваліфікаційної підготовки здобувачів вищої освіти, які володіють фундаментальними юридичними знаннями щодо актуальних проблем правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з наступних дисциплін – конституційне право, аграрне право, земельне право, цивільне право, господарське право, екологічне право, адміністративне право.

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін – «Аграрне право України в умовах сталого розвитку агросфери», «Актуальні правові проблеми функціонування та розвитку суб'єктів аграрного права», «Актуальні питання права власності на землю», «Актуальні питання правового регулювання користування земельними ділянками»; «Сучасні теоретико-правові питання охорони земель».

4. Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЕКТС – 7;
- загальна кількість годин – 210;
- термін викладання – один семестр.

5. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства».

ПК – 1. Знання та розуміння юридичної природи традиційного та альтернативних форм сільського господарства відповідно до чинного законодавства та сучасних правових доктрин.

ПК – 2. Здатність аналізувати й тлумачити законодавство та правозастосовну практику з питань правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 3. Знання та розуміння змісту інститутів традиційного та альтернативних форм сільського господарств та їх розвитку у системі аграрного права.

ПК – 4. Здатність аналізувати методологічні аспекти взаємодії наукових поглядів щодо традиційного та альтернативних форм сільського господарства та практики їх застосування.

ПК – 5. Знання основних понять та дефініцій інституціональних складових традиційного та альтернативних форм сільського господарств, розуміння їх змісту та практики застосування.

ПК – 6. Здатність формулювання нових гіпотез та наукових проблем традиційного та альтернативних форм сільського господарства, визначати відповідні методи їх дослідження.

ПК – 7. Уміння самостійно поповнювати знання та використовувати їх в практиці застосування та тлумачення аграрного та іншого законодавства з питань правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 8. Опанування досліджень використання інновацій при виробництві сільськогосподарської продукції та їх правове забезпечення.

ПК – 9. Здатність застосовувати діалектичний, формально-логічний, герменевтичний, порівняльно-правовий та інші спеціальні юридичні методи дослідження під час наукових пошуків в процесі юридичного консалтингу.

ПК – 10. Знання особливостей застосування відповідних форм захисту інтелектуальних прав при веденні традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 11. Демонструвати знання і розуміння особливостей публічного і приватного права в процесі правового супроводу створення та функціонування суб'єктів традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 12. Знання та навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права в процесі консалтингової діяльності щодо традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 13. Демонструвати знання особливостей правового регулювання традиційного та альтернативних форм сільського господарства в країнах Європейського Союзу та основні інтеграційні напрями національного законодавства у цих сферах.

ПК – 14. Знання конституціоналізації аграрного права, як основи забезпечення прав та свобод суб'єктів традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 15. Знання особливостей стартап проектування у сфері правового забезпечення окремих напрямків сільськогосподарської діяльності.

ПК – 16. Знання механізмів оцінки ефективності юридичної консалтингової діяльності у сфері рослинництва і тваринництва.

ПК – 17. Здатність підбирати та узагальнювати нормативно-правові акти в процесі юридичного супроводу створення та діяльності суб'єктів традиційного та альтернативних форм сільського господарства, з метою критично-конструктивного їх оцінювання.

ПК – 18. Уміння здійснювати аналіз міжнародних, національних та локально-правових актів для однакового застосування норм у повторюваних типових правових ситуаціях та застосовувати аналогію права чи аналогію закону як засобу усунення прогалин у законодавстві.

ПК - 19. Здатність надавати консультації з юридичного супроводу створення та діяльності суб'єктів традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 20. Уміння інтерпретувати юридичну діяльність і соціально-правовий досвід як основні компоненти змісту правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства

ПК – 21.Здатність правильно визначати належні способи захисту прав, зокрема інтелектуальної власності, суб'єктів традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 22. Уміння застосовувати інноваційні підходи до альтернативних заходів стимулювання здійснення традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 23. Здатність складати юридичні документи в процесі правового супроводу здійснення традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

ПК – 24. Уміння фахово формулювати висновки в процесі здійснення юридичного консалтингу, належним чином їх обґрунтовувати.

ПК – 25. Уміння вживати організаційні заходи із взаємодії різних суб'єктів консалтингової діяльності щодо забезпечення державної підтримки традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

6. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти.

У результаті освоєння навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства» здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Здатність продемонструвати на підставі аналізу сучасних наукових підходів знання і розуміння юридичної природи традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

РНС НД – 1.2. Вміти аналізувати й тлумачити законодавство та правозастосовну практику у сфері правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

РНС НД – 1.3. Демонструвати знання і розуміння змісту інститутів традиційного та альтернативних форм сільського господарства та детермінант їх розвитку у системі аграрного права.

РНС НД – 1.4. Демонструвати навички визначення методологічних аспектів взаємодії наукових поглядів з практикою їх застосування з питань правового регулювання окремих напрямів сільськогосподарської діяльності.

РНС НД – 1.5. Здатність продемонструвати знання та розуміння правової герменевтики під час формування дефініцій правових категорій та інституціональних складових традиційного та альтернативних форм сільського господарства».

РНС НД – 1.6. Демонструвати уміння формулювати нові гіпотези та наукові проблеми у сфері традиційного та альтернативних форм сільського господарства, обирати належні напрями й методи їх дослідження.

РНС НД – 2.1. Доводити уміння самостійно поповнювати знання у сфері правового забезпечення рослинництва та застосовувати їх на практиці.

РНС НД – 2.2. Визначати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у сфері правового регулювання рослинництва;

РНС НД – 2.3. Здатність характеризувати методи дослідження ефективності правової охорони прав на сорти рослин.

РНС НД – 2.4. Демонструвати знання специфіки процесу захисту інтелектуальних прав суб'єктів рослинництва.

РНС НД – 2.5. Аналізувати феномен публічного і приватного регулювання в процесі правового забезпечення рослинництва.

РНС НД – 2.6. Здатність застосовувати та реалізовувати норми матеріального і процесуального права в процесі консалтингової діяльності у рослинництві.

РНС НД – 3.1. Інтерпретувати основні напрями інтеграційних процесів в тваринництві стосовно законодавства ЄС.

РНС НД – 3.2. Аналізувати основи конституціоналізації аграрного права в частині правового забезпечення тваринництва.

РНС НД – 3.3. Демонстрування вмінь здійснення стартап проектування у сфері правового забезпечення тваринництва.

РНС НД – 3.4. Здатність продемонструвати уміння формулювати нові гіпотези та розв'язувати наукові проблеми у сфері правового регулювання тваринництва й застосовувати відповідні методи для їх дослідження.

РНС НД – 3.5. Вміти проаналізувати правові результати юридичного супроводу суб'єктів тваринництва у сільському господарстві в контексті поставленої мети та завдань.

РНС НД – 3.6. Уміти продемонструвати здатність застосовувати аналогію права чи аналогію закону як засобу усунення прогалин у законодавстві в частині правового забезпечення діяльності в галузі тваринництва.

РНС НД – 4.1. Здатність надавати консультації з юридичного супроводу створення та діяльності суб'єктів органічного сільськогосподарського виробництва.

РНС НД – 4.2. Здатність інтерпретувати феномен юридичної консалтингової практики як необхідної умови розвитку сільського господарства.

РНС НД – 4.3. Продемонструвати знання та розуміння прикладних аспектів правової герменевтики у сфері органічного сільськогосподарського виробництва.

РНС НД – 4.4. Вміти аналізувати за застосовувати результати інноваційної діяльності в частині правового забезпечення використання біотехнологій у сільському господарстві.

РНС НД – 4.5. Здатність продемонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів під час юридичного консалтингу з вирощування органічної продукції рослинництва та тваринництва

РНС НД – 4.6. Володіти навичками правового комплаєнсу в процесі надання консалтингових послуг.

РНС НД – 4.7. Здатність продемонструвати знання й розуміння діяти відповідно до вимог юридичної деонтології у професійній діяльності з надання юридичних консалтингових послуг з ведення альтернативних форм сільського господарства.

2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни

2.1. Анотація програми навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства»

Модуль 1

«Загальні положення правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства»

Системоутворюючі категорії правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства. Правове забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства. Державна аграрна політика у сфері правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства. Продовольча безпека та правове забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства. Загальна характеристика правового становища суб'єктів традиційного та альтернативних форм сільського господарства. Інституційно-функціональне правове забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства.

Модуль 2

«Актуальні проблеми правового забезпечення рослинництва»

Правове забезпечення рослинництва. Захист інтелектуальних прав у сфері насінництва й розсадництва. Правове регулювання виноградарства та виноробства. Правові основи виробництва, зберігання та реалізації зерна.

Правове забезпечення застосування засобів захисту рослин. Правове регулювання карантину рослин. Правові основи поводження з пестицидами та агрохімікатами у рослинництві. Гарантування правового забезпечення безпечності та якості продукції рослинництва.

Модуль 3

«Актуальні проблеми правового забезпечення тваринництва»

Правове забезпечення тваринництва у сільському господарстві. Основи правового регулювання племінної справи у тваринництві. Правове забезпечення охорони прав на породи тварин. Правове регулювання бджільництва. Правове забезпечення виробництва молока і молочних продуктів. Правовий консалтинг у сфері виробництва м'яса та м'ясної продукції. Особливості правового забезпечення птахівництва. Аквакультура та рибальство: правове забезпечення. Правове забезпечення державної підтримки у тваринництві.

Модуль 4

«Актуальні проблеми правового забезпечення альтернативних форм сільського господарства»

Правове регулювання альтернативних форм сільськогосподарського виробництва. Органічне сільськогосподарське виробництво та його правова регламентація. Принципи органічного сільськогосподарського виробництва. Вимоги до виробництва органічної сільськогосподарської продукції: правове забезпечення. Правове регулювання виробництва органічної продукції рослинництва. Основи правового регулювання виробництва органічної продукції тваринництва. Правові засади використання біотехнологій у сільському господарстві.

2.2. Основні модулі навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства»

№	Модуль/назва	Кількість кредитів ЄКТС	Всього годин	Аудиторні заняття (контактні)				Самостійна робота здобувачів
				Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Інші види занять	
1	Модуль 1 Загальні положення правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства	1	30	10	4			16
2	Модуль 2 Актуальні проблеми правового забезпечення рослинництва	2	60	10	6			44
3	Модуль 3 Актуальні проблеми правового забезпечення тваринництва	2	60	10	6			44
4	Модуль 4 Актуальні проблеми правового забезпечення альтернативних форм сільського господарства	2	60	10	4			46
Разом:		7	210	40	20			150

3. Вимоги викладача

Поведінка здобувачів вищої освіти на заняттях повинна відповідати правилам внутрішнього розпорядку для здобувачів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Здобувачі вищої освіти, які пропустили заняття у зв'язку з поважною причиною, мають право їх відпрацювати в поза

аудиторний час. Форма відпрацювання встановлюється і доводиться до відома здобувачів викладачем на першому занятті. Форма проведення кожного практичного заняття визначається викладачем і повідомляється здобувачам завчасно.

4. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правового забезпечення традиційного та альтернативних форм сільського господарства» здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

4.1. Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

Відвідування лекцій – min – 0, max–1 бал;

Робота на практичному занятті – min – 1, max–3 бали;

Педагогічний контроль min – 20, max–30 балів;

Індивідуальна робота – min –10, max - 40 балів;

Іспит: min – 60, max –100 балів

Підсумки педагогічного контролю проставляються в відомості по накопичувальним принципом і є підставою допуску до іспиту. Якщо здобувач набрав протягом семестру за підсумками рубіжного та поточного контролю менше половини максимальної оцінки (60%) з навчальної дисципліни, то він до іспиту не допускається.

4.2. Шкала підсумкової оцінки знань здобувачів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
-----------------------	------------	-------------------------------	---

A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язкий повторний курс		1 – 34

4.3. Методи педагогічного контролю:

Традиційні методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, вирішення практичних завдань;
- методи письмового контролю: контрольні роботи, відповіді на проблемні питання, вирішення тестових завдань, есе;

Інноваційні методи:

- портфоліо,
- кейс-вимірювачі.

Методи самоконтролю:

- уміння самостійно оцінювати свої знання,

- peer review.

5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

- виконання домашніх завдань;
- доопрацювання матеріалів лекції;
- робота в інформаційних мережах;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфолію начального курсу та його презентація;
- розробка кейсів;
- підготовка колекцій документів, матеріалів тощо;
- підготовка тематичних презентацій;
- підготовка та публікація наукових статей, тез тощо;
- інші здобутки, що підтвержені документально (грамоти, дипломи тощо);
- підготовка наукової доповіді або наукового повідомлення, наукових тез або статті;
- підготовка до дебатів, дискусій, круглих столів, конференцій.

6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Основна література:

1. Правове регулювання виробництва сільськогосподарської продукції: навч. посіб. / за ред. д.ю.н., проф. А.М. Статівки. Харків: Юрайт, 2015. 288 с.
2. Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України: моногр. / О.М. Батигіна, В.П. Жушман, В.М. Корнієнко та ін. / за ред. В.Ю. Уркевича та М.В. Шульги. Х.: «ФОП Шевченко С.О.», 2013. 326 с.
3. Аграрне право: підруч. / В.М. Корнієнко, Г.С. Корнієнко, І.М.

Кульчій, Т.В. Курман та ін.; за ред. А.М. Статівки. – Вид. 2-е, змін. Х.: Право, 2019. 416 с.

4. Аграрне право України: підручник / В.М. Єрмоленко, О.В. Гафурова, М.В. Гребенюк та ін.; за заг. ред. В.М. Єрмоленка. К.: Юрінком Інтер, 2010. 608 с.

5. Аграрне право: навч. посібник / А.М. Статівка, В.Ю. Уркевич. Харків: Юрайт, 2014. 352с.

Додаткова література:

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 16. Земельне та аграрне право / редкол.: М.В. Шульга (гол.), В.В. Носік, П.Ф. Кулинич (заст. гол.) та ін. Х.: Право, 2019. 696 с.

2. Курман Т.В. Сталий розвиток сільськогосподарського виробництва: проблеми правового забезпечення: моногр. Харків: Юрайт, 2018. 376 с.

3. Ветеринарне право: підручник / за ред. В.М. Єрмоленка. К.: НУБІП України, 2015. 300 с.

4. Державна аграрна політика України: проблеми правового забезпечення: монографія / за ред. В.Ю. Уркевича та М.В. Шульги. К.: Видавець О. М. Ешке, 2014. – 260 с.

5. Проблеми правового забезпечення сталого розвитку сільських територій в Україні : моногр. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. Х.: Право, 2016. 360 с.

6. Бакай Ю.Ю. Правова регламентація відносин по вирощуванню та реалізації насіння соняшнику в Україні: монографія / Ю. Ю. Бакай. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2016. – 152 с.

7. Самсонова Я. О. Правові засади виробництва й реалізації виноградної продукції в Україні: монографія / Я. О. Самсонова. – Х.: Видавництво «С.А.М», 2012. – 176 с.

8. Станіславський В. П. Правове регулювання насінницької діяльності в Україні: монографія / В. П. Станіславський – Х.: Право, 2006. – 160 с.